

Titkári jelentés.

Az Orsz. erd. egyesület 1899. évi közgyűlésén előadta :

Horváth Sándor.

Tisztelt közgyűlés! Az a még mindig élénk emlékezetünkben élő, szomorú esemény, melyről Elnök Ö nagyméltósága már megemlékezni méltóztatott: megdicsőült királynénk gyászos halála, volt az első szomorú ügy, melylyel az igazgató-választmány múlt évi közgyűlésünk után első rendkívüli ülésében foglalkozott.

Egyesületünknek az ország minden részében szét-szórva élő tagjai ugyan külön-külön mind részeseik voltak a közérzet azon keresetlen megnyilatkozásának, a melylyel a magyar nemzet oly meghatóan fejezte ki fájdalmit feledhetetlen emlékű királynénk elvesztése felett.

Mindamellet az igazgató-választmány úgy érezte, hogy súlyos mulasztást követne el s az egyesület tagjainak legőszintébb érzelmeit sértené meg, ha nem gondoskodnék arról, hogy az országos erdészeti egyesület tagjainak őszinte gyásza és hálás kegyelele egyesületünk, mint országos testület részéről is méltó módon kifejeztessék annak a fenkölt lelkű uralkodónénak a halála felett, a ki a magyar nemzetet, a magyar földet és a mi munkásságunk színhelyét és gondoskodásunk tárgyát, az erdőt annyira szerette.

Múlt évi szeptember 15.-én tartott rendkívüli ülésében tehát elhatározta a választmány, hogy a megdicsőült királyné halála felett az Országos Erdészeti Egyesület legmélyebb fájdalmit jegyzőkönyvbe iktatja s mély részvétét, melylyel a gyász óráiban aggódva fordultunk mélyen sujtott koronás királyunk felé, a trón zsámolya előtt is kifejezi.

Elrendelte ezenkívül, hogy az egyesület gyásza külsőleg is kifejeztessék, és elhatározta, hogy az elhunyt királyné

nemzeti adakozásból felállítandó szobrának költségeihez az egyesület pénztárából 1000 frttal hozzájárul; és végül, hogy az egyesület hálás kegyelete a megdicsőült emléke iránt maradandólag is kifejezést nyerjen, megállapodott abban, hogy ezen a közgyűlésen előterjesztést tesz az iránt, hogy az egyesületnek az a jótékony alapítványa, melyből ez elhunyt magyar erdőtiszték árva leányait segíezzük, 3000 frt hozzáadásával 10,000 frtra egészítsék ki s a kiegészített alapítvány azontul örök időkre «Erzsébet királyné alapítvány»-nak neveztessek.

Ezeket a határozatokat, t. közgyűlés, az igazgatóválasztmány, az utolsó kivételével, lelkiismeretesen végre is hajtotta, mert bár a szobor költségeihez való 1000 frtos hozzájárulás tekintetében alapszabályaink nem is hatalmazták fel világosan a választmányt a végleges intézkedésre, mindamellett arról is szilárdan meg volt győződve a választmány, hogy a t. közgyűlés ebben az esetben nem helyeselte volna, ha a végleges intézkedéssel mostanáig várt volna.

Az árva leányok alapítványával kapcsolatban álló legutóbb említett határozatát azonban már csak előkészíthette a választmány, de nem hajthatta végre. Nemcsak azért, mert a jótékony alapítványok növelését az alapszabályok kifejezetten a közgyűlésnek tartják fenn, hanem azért is, mert az alapítvány elnevezéséhez előbb illetékes uton a legfelsőbb engedélyt is ki kellett kérni és különösen, mert a határozat csak az alapszabályok módosításával hajtható végre, a mi szintén csak a t. közgyűlésnek áll hatáskörében.

A kérdés azonban, mint említeni szerencsém volt, minden irányban elő van már készítve, úgy hogy a t. közgyűlés most véglegesen intézkedhetik e kegyeletes ügyben.

Az igazgató-választmány erre vonatkozó javaslatát azonban — alapszabályaink módosításáról lévén szó — nem most, hanem tárgysorozatunk 5. pontjánál leszek bátor előterjeszteni.

Az előbb említett szeptember 15. rendkívüli ülésen kívül, több rendbeli előzetes bizottsági tárgyalás után 5 rendes ülésen foglalkoztunk azokkal az ügyekkel, melyekben a lefolyt év alatt a választmánynak intézkedni kellett.

Fontosabb függő kérdések, melyekben egyesületünknek kezdeményezőleg vagy sürgetőleg kellett volna fellépni, nem maradtak vissza a múlt évi közgyűlés idejéből.

A községi erdők állami kezeléséről és a közbirtokosági és az ezekkel rokontermészetű urbéres erdők vagyonezelésének szabályozásáról szóló 1898. évi XIX. törvény-cikk, melynek megalkotását múlt évi közgyűlésünk őszinte örömmel üdvözölte, az év folyamán tényleg életbe lépett és a végrehajtás is minden irányban szabályozást nyert. Egyesületünk a dolog természeténél fogva közvetlenül nem vehetett ugyanrészt munkálatokban, de megemlíthetem, hogy a fontosabb intézkedések úgy a törvény első, mint második részét illetőleg nagyméltóságú elnökünk véleményének meghallgatása után adattak ki.

A törvény életbeléptetésének és a községi erdőkezelés új szervezésének kérdésével kapcsolatban múlt évi közgyűlésünkön annak a reményünknek adtunk volt kifejezést, hogy az új szervezet ki fog hatni az állami erdőtisztek helyzetére is, és ez a reményünk tényleg teljesült is; mert az új m. kir. állami erdőhivatalok szervezete az állami erdészeti szolgálatnál igen lényegesen javította a javadalmazásbeli és előmeneteli viszonyokat s ha nem is ígér épen fényes jövőt azoknak, a kik az erdészeti pályára szánják magukat, de mindenesetre oly helyzetet és elő-

menetelt helyez kilátásba részükre, mely, a közszolgálat terén általában elérhető előnyök mértékével mérve, ez idősz szerint kielégítőnek mondható, különösen ha tekintetbe vesszük, hogy a földmivvelésügyi minister ur időközben az állami erdészlet másik ágánál, a kincstári erdészletnél is lényegesen megváltoztatta a szervezet alsó fokozataiban azt a felette kedvezőtlen arányt, mely a fizetési osztályok között eddig fennállott s arra is jogos reményünk lehet, hogy ezzel a kincstári erdőtisztek helyzetének méltányos javítása még nem nyert befejezést.

Ezeket a tényeket egyesületünknek nem csupán a közvetlenül érdekeltekre való tekintettel, hanem az erdészlet általános érdekei szempontjából is melegen kell üdvözölnie, mint olyan intézkedéseket, melyek az erdészeti szakot remélhetőleg megmentik egy komolyan fenyegető bajtól, t. i. az elnéptelenedéstől, a mitől egyes jelenségek után ítélve, az utolsó években már-már félni lehetett, főleg azért, mert az erdészeti pálya, mint a legrosszabb kilátásokkal kecsegtető életpálya kezdett a köztudatban ismertté lenni, s ennek következtében az erdészeti akadémia hallgatóinak létszáma, — jóllehet szellemi nivója tanári karának páratlan buzgalma folytán, hiányos eszközei és szervezete mellett is, fokról-fokra emelkedett — jóval a normalis létszám alá hanyatlott s még az erdész családok sarjai is annyira idegenkedni kezdtek e pályától, hogy két ízben megüresedett ösztöndijainkat sem voltunk képesek folyamodó hiányában kiadni. Mostantól kezdve remélhetőleg megváltoznak e viszonyok és akadémiánk látogatottsága ismét eléri a szükséges létszámot. Erre lehet legalább következtetnünk abból a körülményből, hogy a folyó évben már mindkét ösztöndijunkat kiszolgáltathattuk. Folyamodó ugyan ezuttal

sem jelentkezett annyi, mint a régebbi időkben, de már válogatni is lehetett közülök.

Az igazgató-választmány alapszabályaink értelmében a két legjobb középiskolai bizonyítvánnyal bíró s egyszersmind anyagi szempontból is leginkább támogatásra szoruló folyamodónak, néhai Györke István tagtársunk fiának, Györke Istvánnak és Odor Ignác tagtársunk fiának, Odor Antalnak ítélte oda ösztöndijainkat, melyek közül egyik még a múlt évben, a másik pedig a folyó tanév végén, Janoviczky Béla eddigi ösztöndijasunk tanulmányainak befejezése után, vált szabaddá.

Az erdészeti tanügy legfontosabb kérdése, melylyel az 1896. évi millennáris kongresszuson behatóan foglalkoztunk volt, t. i. a tanügy szervezetének kérdése, a lefolyt évben sem került szőnyegre. Az erdészeti államvizsgák ügyében tett felterjesztésünk azonban valószínűleg már közelebről elintézést nyer. A földmivelésügyi minster ur ugyanis az államvizsgák eddigi szabályzatának revizióját rendelve el, az új szabályzat előadói tervezetét már meg is küldte egyesületünknek véleményadásvégett. Ez a tervezet egyéb czélszerű módosítások mellett azt az óhajtásunkat is figyelembe veszi, melyet a vizsgaeredmények kihirdetése tekintetében kifejezésre juttattunk. Az igazgató-választmány ennek folytán, egy szűkebb bizottság véleményének meghallgatása után, egész terjedelmében hozzájárulását jelentette ki a tervezethez.

A kopár területek beerdősítése terén, minek előbbre vitele szintén egyik pontját képezte 1896. évi programmnak, örömmel tapasztalta egyesületünk a lefolyt évben is azt az élénkülő tevékenységet, mely a földmivelésügyi minster ur sikeres és hathatós intézkedései nyomán mutatkozik s a mely az 1898. évi XIX. törvényzikk életbe-

lépése folytán jövőre még nagyobb arányokat fog öltetni. Kezdeményezőleg vagy sürgetőleg tehát nem volt sem okunk, sem jogunk fellépni ebben a kérdésben, bár erre igen jó alkalmat nyújtott volna egyesületünk új tagjának, Brassó város közönségének egy beadványa, melyet nem régiben egyesületünkhöz intézett.

E beadványában Brassó város tanácsa, hivatkozással arra az el nem vitatható igazságra, hogy kopár területek, silány legelők, felhagyott rétek vagy elromlott szántók beerdősítése esetében a birtokos beerdősített területének nemcsak jövedelméről, de még az erdősítésre fordított költségek kamatairól is évtizedekre lemondani kénytelen, azt a meggyőződését fejezte ki, hogy az erdőbirtokosokra való tekintetből méltányos, erkölcsi hatásánál fogva pedig az erdészeti kultúra előhaladására igen üdvös és serkentő volna, ha az állam az ilyen erdősítéseket — úgy, mint például az új építkezéseket — egy bizonyos számú éven át, a beadvány szerint legalább 20 éven át, adómentességben részesítené. Azt a kérést intézte tehát egyesületünkhöz, mint olyan országos testülethez, mely a szakembereken kívül a kis- és nagybirtokosok tekintélyes számát is tagjai közé sorozza s ezen a réven az ország összes viszonyait ismerve, az erdészet nemzetgazdasági érdekeit minden alkalommal hathatósan támogathatja és tényleg támogatja is, hogy ezt a kérdést megfontolás tárgyává tegye s a kormánynál oda hasson, hogy az törvényhozási uton a beerdősített kopárokra és más erdővé átalakított csekély értékű területekre is — mint az új építkezésekre — hosszabb időre szóló ideiglenes adómentességet eszközöljön ki.

Az igazgató-választmány teljes jóakarattal és rokonszenvvel fogadta ezt a javaslatot, de csak mint olyant, mely alkalmat nyújt arra, hogy egyesületünk ezuttal is

felhívja az erdőbirtokosok figyelmét azokra a kedvezményekre, melyeket adómentesség, adómérséklés és másféle anyagi támogatás alakjában, kopár területeik beerdősítésénél törvény szerint igénybe vehetnek, de a tapasztalatok szerint tényleg nem mindig vesznek igénybe.

A kérdés érdemét tekintve azonban, az igazgatóválasztmány nem látott okot arra, hogy egyesületünk a javaslatban említett törvényhozási intézkedések érdekében lépéseket tegyen.

Mert meggyőződése szerint azokat a kedvezményeket, melyeket Brassó város tanácsa új törvényhozási intézkedéssel óhajt kieszközölni, fenálló törvényeink is minden méltányos esetben megadják a birtokosoknak.

Fenálló törvényeink ugyanis a javaslatban említett új erdősítéseket illetőleg a következő rendelkezéseket foglalják magukban:

az 1879. évi XXXI. törvénycikk 2. §-a tudvalevőleg úgy intézkedik, hogy a *véderdők*, ha törvényesen kijelöltettek, terjedelmük megállapított és köztudomásra hozott: *«ezen időtől kezdve teljes adómentességben vagy a viszonyokhoz képest adókedvezményben részesítendők»*;

ugyanennek a törvénynek a kopár területek beerdősítéséről szóló harmadik czime pedig a 177. §-ban a következőket mondja ki:

«A beerdősítéseket az állam előmozdítja:

a) a beerdősítés alá vett területeknek adómentessé tételével (1875. évi VII. t.-cz. 6. §. c) pont);

b) mag- és csemetéknek ingyen kiosztásával;

c) pénzkölcsökkel azon esetben, ha az erdősítés hivatalból rendeltetik el, és az egyesek és társulatok hitelesen kimutatják, hogy a munkát önjerejükön teljesíteni képtelenek;

d) pénzsegélyvel azon esetben, ha a beerdősítés végre-

hajtása hivatalból elrendeltnék és az érdekeltek képesek bebizonyítani, hogy a beerdősítés folytán elért előny csekélyebb lesz, mint a beerdősítésre fordított munka és költség».

Az erdőtvörvénynek már ezek a rendelkezései is kimerítik azt, a mit a javaslat kíván, de ezekhez járul még az 1898. évi XIX. törvényczikk is, a melynek 2. §-a tudvalevőleg kimondja, hogy a földművelésügyi minister a birtokos kérelmére a magántulajdont képező véderdőket és kopár területeket is az állam kezelésébe veheti át, a törvény 23. §-a alapján pedig *az állami kezelésbe vett erdők és kopárterületek birtokosait az állami kezelés költségei fejében kivethető járulékok megfizetésének kötelezettsége alul meghatározott időre részben vagy — kivételes indokok alapján — egészben felmentheti.*

Fenálló törvényeink tehát nemcsak a javaslatban említett új erdősitéseket részesítik kedvezményekben, hanem a kevés értékű és jövedelmezőségű kész erdőket is, ha azok véderdőknek jelöltettek ki; és nemcsak adómentességet vagy adóelengedést biztosítanak a birtokosok részére, hanem, mint az idézetekből kitűnik, több más egyéb kedvezményeket is, melyek gyakran több értéket képviselnek, mint az elengedett adó.

Az egyetlen hiányossága ezeknek a törvényes intézkedéseknek Brassó város javaslatával szemben legfeljebb csak az, hogy a hol adókedvezményekről szólnak, nem állapítják meg egyszersmind a kedvezménynek minimális időtartamát, s továbbá, hogy a kopárterületek mellett nem említik fel kifejezetten a silány legelőket, réteket és szántókat is, úgy hogy ebből esetleg azt az aggodalmat meríthetné valaki, hogy a hatóságok az ilyen területeken fogantatosított erdősitéseket esetleg kizárhatják a kedvezményben részesítendő kopárok közül.

Ezt az aggodalmat azonban az idézett törvények végrehajtása iránt kiadott rendeletek és az ezek alapján kifejlett gyakorlat már magukban is eloszlathatják, hisz tudvalevőleg nem abban a tekintetben hallhatók felszólalások, hogy a hatóságok tulságos rigorozusak volnának a véderdők és kopárok kijelölésénél és az elrongált területeket a birtokos akarata ellenére is kizárnák a beerdősítendő kopárokhoz minősíthető területek közül, hogy azután a kopárterületeket megillető adó és más kedvezményeket tőlük megtagadhassák: hanem megfordítva, ha már panaszról lehet szó, általánosságban elég gyakran, konkrét esetekre való hivatkozással pedig néha-néha, inkább azt a panaszt lehet hallani, hogy a hatósági közegek még az olyan területek beerdősítését is szorgalmazzák, a melyek az eddigi módon is jól használhatók.

Általánosságban ez a panasz sem bir alappal, de mindenesetre arra mutat, hogy az előbbi aggodalom nem lehet indokolt.

Ámde ha nem így állana is a dolog, mindezeket a kételyeket teljesen eloszlathatja az 1879. évi XXXI. t.-c. fentebb már említett 177. §-ának a) pontjában idézett 1875. évi VII. törvényczikk 6. §-a, a melynek c) pontja világosan kimondja, hogy: «*az erdősítések a másnemű művelésre tartósan nem használható területeken, jelesen: futóhomokon, köves vagy vizmosásos, silány szántóföldeken vagy legelőkön, erdei kopártisztásokon*» ideiglenesen adómentesek, még pedig «*az erdősítés befejezésétől kezdve az erdősítés nehézségeihez és költségeihez képest 20—40 évig.*» A dolog természetéből folyólag azonban ehhez a rendelkezéséhez a törvény természetesen hozzá teszi azt is, hogy a «*letarolandó erdőtalaj újra befásításával ez a kedvezmény nem jár.*»

Törvényeink tehát a szóban forgó czél biztosítása

tekintetében nem hiányosak s ezért az igazgató-választmány tisztelettel kéri a közgyűlést, *hogy fentebb említett határozatát, melyben kimondta, hogy a javasolt új törvényhozási intézkedések kieszközlésére nem lát okokat fenforogni, tudomásul venni méltóztatnék.*

Egy másik fontosabb ügy, melylyel igazgató-választmányunk egyik ülésében behatóan foglalkozott, a kiállítások kérdése volt.

Megkerestettünk aziránt, hogy az 1900. évi párisi nemzetközi kiállításon, mint kiállító, mi is résztvegyünk. Az igazgató-választmány készséggel teljesítette ezt a megkeresést és intézkedett, hogy egyesületünk irodalmi kiadványai, székházunk színes látképe és szellemi és anyagi fejlődésünk statisztikai ismertetése a kiállításra annak idején felküldessenek. A magyar erdészetre vonatkozó irodalmi termékek teljes gyűjteményének kiállításáról az igazgató-választmány a tetemes költségekre való tekintettel ezuffal lemondott, annyival is inkább, mert értesülésünk szerint a magyar osztályban nem kaphattunk volna erre elég területet.

Ennél a kiállításnál elvi szempontból sokkal fontosabb volt azoknak a kiállításoknak a kérdése, a melyeknek rendezésénél való közreműködésre a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége nevében az Országos Magyar Gazdasági Egyesület részéről felkéröttünk.

A Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége t. i. a néhány nap mulva megnyiló szegedi országos mezőgazdasági kiállítás tervezése idejében elhatározta, hogy ha ez az első kísérlete sikerül, az ország többi részeiben is rendezni fog időről-időre ilyen kiállításokat, abból a czélből, hogy az ország különböző vidékeinek mezőgazdasági kulturáját, egymás mellé állítva, megismertesse s ezen

az uton az egyes vidékek között bizonyos egészséges versenyt támasszon.

Ezeknek a kiállításoknak egyik önálló csoportját, a szövetség eredeti terve szerint, az erdészet és vadászat képezte volna s ezért a szövetség központja, az Orsz. Magy. Gazdasági Egyesület azzal a megkereséssel fordult egyesületünkhöz, hogy ennek a csoportnak a rendezését magára vállalja. Egyesületünk ugyan teljesen átérzi annak a szükségességét, hogy a közgazdaság s különösen a földmivelés különböző ágainak emelésén fáradozó társadalmi tényezők egymással vállalva működjenek közre a számos érintkező ponton közös céljukon, az ország gazdasági érdekeinek előbbrevitelén; mindamellett ebben az esetben igazgató-választmányunk mégsem tehetett eleget a társegyesület megkerésésének. Nem tehetett pedig eleget főleg azért, mert az eddigi kiállítások rendezésénél szerzett tapasztalatok szerint hazánk erdőgazdasági állapotának teljes és hű képből való bemutatása — oly rövidebb időközökben, mint a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetkezete tervezte — az aránytalanul nagy költségek és más ismert okok folytán legyőzhetetlen nehézségekbe ütköznék s kitűzött célját sem érné el, mert az erdőgazdaság terén a fejlődés természetszerűen lassabb és kevésbé szembeszökő, hogysem néhány évre terjedő időközökben figyelemre méltó különbségeket lehetne a tervezett kiállításokon felmutatni.

Egyesületünk tehát a megkereső társegyesületnek azt a tanácsot adta, hogy a szegedi és az esetleg később rendezendő országos mezőgazdasági kiállításokon az erdészetet illetőleg csak a helyi különleges gazdálkodási módoknak, speczialis kulturális munkálatoknak és a speczialis helyi termékeknek (így például Szegeden, a homoki erdőtelepi-

tésnek, a futóhomok megkötésének stb.) bemutatására szorítkoznék.

Készséggel teljesítettük azonban az előbb említett társ-egyesületnek egy másik megkeresését, melyben arra kért fel, hogy a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének egy az egész országra kiterjedő tűz- és jégkárbiztosító szövetkezet létesítése iránt indított akcióját saját működési körünkben támogassuk és az érdekelt birtokos osztálylyal való érintkezésünk révén a Gazdák Biztosító Szövetkezete czéggel megalakítandó szövetkezet biztosítéki alapjához szükséges alapítványi és üzletrészek jegyzését elősegítsük s általában érdeklődést keltsünk az új intézmény iránt, melynek legalább 1.000,000 korona biztosítéki alapra van szüksége, hogy megalakulhasson és megnyerhessé a kormány által feltételesen kilátásba helyezett anyagi és közkormányzati támogatást.

Habár nem valószínű, hogy a szövetkezet tűzbiztosítási üzlete körébe az erdőgazdaság legértékesebb tőkáját, az álló fatőkét is felvegye s habár ennek folytán az erdőbirtokosok érdekeltsége csekélyebb mint a mezőgazdáké, mégis az igazgató-választmány, tekintettel arra, hogy az erdőgazdasághoz tartozó üzemi, kezelési, ipari stb. épületek, berendezések és anyagkészletek is nagy értékeket képviselnek, a Gazdasági Egyesületek Szövetségének ezt a törekvését az erdészeti szempontjából is figyelemre méltónak találta s intézkedett, hogy a tervezett intézményre a rendelkezésünkre álló módon, t. i. az Erdészeti Lapok útján az érdekeltek figyelme felhivassék. És egyszersmind elhatározta azt is, hogy ha az intézmény létesül, székházunk biztosítását a jelenlegi biztosítási szerződés lejártával szintén átadja, sőt a t. közgyűlés felhatalmazása esetében néhány üzletrészt is jegyez. Ez a szándéka ugyan az igazgató-választ-

mánynak az alapszabályok rendelkezésével, mely szerint az egyesület jövedelme kizárólag csak erdészeti célokra fordítható, némileg ellentétben áll, de csak a látszat szerint, mert az igazgató-választmány nem nagyobb mennyiségű üzletrészt és nem üzleti célból, tőkeelhelyezésképen szándékozik jegyezni, hanem csupán annyit és csupán azért, hogy székházunk biztosításánál a tagokat megillető összes előnyöket biztosíthassuk egyesületünk részére. *Az igazgató-választmány nevében tisztelettel kérem tehát a közgyűlést, hogy ilyen értelemben és feltételek mellett az említett üzletrészek jegyzésére a felhatalmazást megadni méltóztassék.*

Készséggel teljesítettük a földmivelésügyi minister urnak is azt a megkeresését, hogy az 1898. évi XXIII. t.-cz. alapján létesített központi hitelszövetkezet hivatását körünkben megismertessük saz ügyiránt érdeklődést keltsünk. Magunk azonban üzletrészeket az alapszabályok előbb említett tiltó rendelkezése folytán nem jegyezhattünk.

A kereskedelemügyi minister ur az iparfejlesztés, kereskedelem és a munkásvédelem kérdéseiben a közhatósági tevékenység és a gyakorlati élet között szoros kapcsolatot óhajtván létesíteni, Országos Ipartanács czimmel véleményező testületet alakított, mely a felmerülő fontosabb kérdésekben a szakkörök véleményét kifejezésre juttathassa. Ebben a tanácsban egy tagsági helyet a minister ur az erdészet számára tartott fenn s a meghívandó tag kijelölésére egyesületünket kérte fel. Egyesületünk köszönettel fogadta a minister ur figyelmét s a kérdéses tagsági helyre csekély személyemet jelölte ki.

Az erdészet képviselőjeképen egy tagot küldtünk ki továbbá a Magyar Tudományos Akadémia felhívására az ugynevezett Forster irodalmi alapítvány bíráló-bizottságába is, Tavi Gusztáv tagtársunk személyében.

A külföldi erdészeti egyesületekkel a folyó évben is szívélyes viszonyt tartottunk fel, bár összeköttetésünk ezekkel inkább csak az udvariassági tényekre szorítkozott. Szívélyes meghívásukra képviselőt küldtünk t. i. a galicziai erdészeti egyesület, a horvát-szlavon erdészeti egyesület és az osztrák cs. és kir. birodalmi erdészeti egyesület gyűléseire és viszont mi is meghívtuk őket erre a gyűlésünkre.

Irodalmi munkásságunkról szólva megemlítem, hogy Sobó Jenő Erdészeti Épitésstanának elkészült első két részét kiadtuk és 3 vastos kötetben, aránylag olcsó áron közönségünk használatára bocsátottuk.

Kiadtuk továbbá a népszerű erdészeti ismeretek tára néven ismert hasznos irodalmi vállalatunk legutoljára elkészült 3 füzetét is, és miként a megelőzőket, ezeket is 5—5000 példányban osztottuk ki teljesen díjtalanul azon körökben, melyeknek szánva vannak.

Örvendetes irodalmi eseményképen említhetem fel, habár egyesületünknek nincs is része létesülésében, az Erdészeti Kísérletek czim alatt megindult folyóiratot, melynek 1. és 2. száma egy füzetbe foglalva közelebbről jelent meg, Vadas Jenő szakavatott szerkesztése mellett. Az új folyóirat a múlt évben szervezett központi erdészeti kísérleti állomás hivatalos közlönye s első sorban a központi és az erdőőri szakiskoláknál felállított külső kísérleti állomások munkásságának eredményét fogja közölni, de elfogadja más szakemberek dolgozatait is, ha önálló megfigyeléseken, kutatásokon és kísérletezéseken alapuló tanulmányok eredményeit ismertetik.

Egyesületünk irodalmi munkásságából különösen ki kell még emelnem, hogy az Erdészeti Műszótár munkálatai ismét felvették. Az igazgató-választmány a régi szerkesztő-bizott-

ságot, melynek egyes tagjai már elhaltak, mások pedig a munka folytatására nem vállalkozhattak, újjá szervezte, és felhívta a bizottságot, hogy a megkezdett munkát az eredeti program szerint folytassa. Intézkedett egyszersmind a tiszteletdíj tekintetében is, mely 1882-ben 3—4000 frtra volt prelinálva, és azt átalányképen 5000 frtban állapította meg, azzal a hozzáadással, hogy ezt az összeget annak idején a munka arányában maga a bizottság oszthatja fel tagjai közt. Addig is felhatalmazta azonban a bizottság elnökét, hogy a szógyűjtés érdekében tett utazások és más kész kiadások költségeit 2000 frtig az engedélyezett 5000 frtból utalványozhassa. Miután ezek az utóbbi rendelkezések az 1882. évi határozatoktól eltérnek, *tisztelettel kérem a közgyűlést, hogy az igazgató-választmány intézkedéseit jóváhagyólag tudomásul venni sziveskedjék.*

Irodalmi tevékenységünk azon részéről, mely a Deák Ferencz-alapítvány pályázataival kapcsolatos, külön fogok jelentést tenni, itt tehát csak azt emlitem még meg, hogy azokról a kisebb dolgozatokról, melyek megbirálás és esetleg kiadás végett nyújtattak be egyesületünkhöz, végre elkészültek a birálatok.

Pécs Dezsőnek «A külföldi fanemek hazánkban való telepítéséről» czimű dolgozatában a bíráló bizottság még mindig talált kiigazítani és módosítani valókat, az igazgató-választmánynak tehát a kéziratot újból vissza kellett volna adni a szerzőnek átdolgozás végett. Minthogy azonban a bíráló bizottság tagjai külön-külön adták be jelentéseiket s ezekben egyes kérdésekre nézve egymástól eltérően nyilatkoztak, az igazgató-választmány mielőtt érdemlegesen határozott volna, a jelentéseket azzal a felhívással adta vissza a bíráló bizottságnak, hogy a vitás kérdéseket bizottságilag tárgyalják s ezen az uton határozatot hozzanak.

Béky Albertnek az erdőőri szakiskolák részére szánt «Elméleti és gyakorlati mennyiségtan» című munkáját és Gabnay Ferencz ugyanezen célra szolgáló «Mennyiségtan» című kéziratát a bíráló-bizottság két tagja nem találta alkalmasnak arra, hogy az egyesület őket kiadja. Gabnay munkáját illetőleg ugyanez volt a véleménye a harmadik bírálónak is, Béky munkáját ellenben ez némely egyszerűsítésekkel és kiigazításokkal hasznos és szükséges munkának jelentette ki, s azt a megjelölt módosításokkal kiadásra ajánlotta.

Az igazgató-választmány Gabnay munkáját illetőleg a bíráló bizottság egyhangzó véleménye értelmében határozott; Béky munkáját pedig, a harmadik bíráló bizottsági tag véleményének méltánylásával, azzal a kijelentéssel adta vissza a szerzőnek, hogyha kéziratát a bírálat kívánalmainak megfelelően átdolgozva ismét beterjeszti s azt egy újabb bírálat megfelelőnek fogja találni, a munka kiadásáról gondoskodni fog.

Anyagi viszonyainkra térve át, megemlítem, hogy folyó évi pénzkezelésünk eddig minden tekintetben normalis volt.

Bevételeink f. hó 28.-áig	22,890 frtra
kiadásaink pedig ugyanezen idő alatt	15,370 « rugtak.
Pénztári készletünk tehát	<u>7,520 frt.</u>

Törzsvagyonunkat a múlt évi közgyűlés idejében 356,837 frt 60 kr. készpénz és értékpapír és egy 4010 frtos irodalmi letét képezte.

Jelenleg pedig törzsvagyonunk a következő értékekből áll:

Letétben van (az Erzsébet királyné alapítvány céljaira)	3,000	frt	—	kr.
Készpénzben van	937	«	04	«
Alapítványi kötelezvényekben	46,661	«	87	«
Értékpapirokban	103,300	«	—	«
Székházunk értéke kitesz	194,165	«	20	«
A leltári tárgyak értéke	12,482	«	91	«
A könyvtár értéke	7,088	«	79	«
Összes törzsvagyonunk tehát	367,635	frt	81	kr.

Ebből azonban 13,750 frt a Deák Ferencz-alapítványt, 18,137 frt 62 kr. a Wagner Károly-alapítványt, 25,130 frt a gróf Tisza Lajos-alapítványt, 7042 frt 25 kr., illetve 10,042 frt 25 kr. a magyar erdőtiszték árva leányait segélyző alapítványt és 1023 frt 70 kr. a székesfehérvári ismeretlen alapítványát illeti. Törzsvagyonunkból e szerint összesen 85,230 frt 55 kr. van irodalmi, jótékony és tanulmányi célokra lekötve, egyéb egyleti céljainkra pedig székházunk jövedelmei, kötelezvényben tett alapítványaink kamatai és 21,106 frtnyi készpénz és értékpapirból álló tőkénk kamatai használhatók fel. Egészben véve törzsvagyonunk a múlt évi közgyűlés óta 10,798 frt 21 krral szaporodott, irodalmi letétünk pedig a múlt évi 4010 frtről 4366 frtra emelkedett.

Jótékony alapítványainkból összesen 2302 frt segélyt osztottunk ki az év végével.

A Wagner Károly-alapítványból 30 özvegyet támogattunk 20—40 frtnyi segélylyel; az árva leányok alapítványából 11 árva leánynak adhattunk 20—30 frtnyi segélyt és végül a gróf Tisza Lajos-alapítványból 15 erdőtisztet és 6 erdészeti altisztet segélyeztünk — az előbbieket 70—100 frttal, az utóbbiakat 40—60 frttal.

Jótékony alapítványaink közül a két elsőnek tőkéje

még mindig elégtelen arra, hogy kamataiból minden méltányos igényt kielégíthessünk. Ezért az igazgatóválasztmány azon javaslatán kívül, melyet ezen a közgyűlésen a jelentésemben már említett kegyeletes intézkedéssel kapcsolatban az árva leányok alapítványának kiegészítése iránt előterjeszteni fog, tisztelettel kéri a közgyűlést, *hogy a f. év végén várható bevételi többletből a Wagner Károly-alapítvány tőkéjét is 20,000 frtra kiegészíteni méltóztassék.*

Egyesületünk tagjainak létszáma a múlt évi közgyűlés idejében 1 tiszteletbeli, 1 pártoló, 860 alapító és 1144 rendes tagból, egészben véve tehát 2006 tagból állott.

Azóta az alapító tagok s illetve az alapítványok száma 3-mal növekedett, a rendes tagok száma pedig elhalálozás és kilépés folytán 32-vel apadt és az ujonnan belépett tagokkal 50-nel szaporodott; jelenlegi létszámunk tehát 1 tiszteletbeli, 1 pártoló, 863 alapító és 1162 rendes tagból, vagyis összesen 2027 tagból áll.

Ebbe a létszámba azok az új szaktársaink, kik felvételüket a mostani közgyűléstől kérik, nincsenek beszámítva. Ezek névszerint a következők: Alapító tagként jelentkeztek: a nyitrai székeskáptalan 160 frt alapítvánnyal készpénzben és gróf Erdődy Imre 160 frt alapítvánnyal kötelezvényben, ajánlja őket Lászlóffy Gábor. Továbbá rendes tagként kérik felvételüket: a besztercebányai rom. kath. püspökség gazdasági hivatala; a sasvári cs. és kir. urad. intézőség; Praxa János cs. és kir. urad. erdőtiszt, Fasan Károly főhercegi főerdész, ajánlja őket Lászlóffy Gábor; Eördögh Bertalan m. kir. erdőgyakornok, aj. Dezső Zsigmond; a borsai közbirtokosság, felső-vissói közbirtokosság és a Krausz Lipót és fia fakereskedő cég, aj. őket Deák János; végül Martian Livius m. kir. erdészj., aj. Almássy A.

Méltóztassék a t. közgyűlés őket egyesületünk kebelébe felvenni.

Régi tagtársaink közül a lefolyt év alatt elvesztettük Ghyczy Emil ny. min. tanácsos, cs. és kir. kamarást, egyesületünknek régi alapító és buzgó választmányi tagját, a ki egyesületünk ügyei iránt mindig a legnagyobb érdeklődéssel viseltetett. Az igazgató-választmány elhunyt felett azzal fejezte ki részvétét és sajnálatát, hogy a ravatalra koszorút helyeztetett és a gyászszertartáson küldöttség által képviseltette egyesületünket. Kivüle még halottaink közé kell soroznunk Szalóki Hugó, Szarvassy Alajos, Steyrer József, Aue József, Balás Emil, br. Liphay Béla és Tavaszi Antal alapító tagokat és Kovácsy Mihály, Zachar József, Hayden Antal, Cserei Gyula, Frank Lajos, Fromm Miklós, ifj. Szojka Gyula és Salamon Lajos rendes tagokat.

Méltóztassék a t. közgyűlés elvesztésük felett érzett sajnálatát és részvétét a régi kegyeletes szokáshoz képest jegyzőkönyvileg kifejezni.

És végül méltóztassék tudomásul venni, hogy egyesületünk egykori nagyérdemű alelnökének, néhai Wagner Károly főerdőtanácsosnak a sirját a lefolyt évben is gondozásban részesítettük.

Pálffy Miklós herczeg malaczkai hitbizományi erdejének rövid ismertetése.*)

Irtá: *Bittner Gusztáv*, urad. erdőmester.

A malaczkai uradalom erdősége a helyi viszonyok szerint három területre különíthető el, mely területek fanem, üzem mód és forda szerint egymástól különböznek.

Az erdőterületnek legnagyobb részét a kavicsaltalaju,

*) Előadatott az Orsz. Erdészeti Egyesület 1899. évi aug. 30—31.-én tartott közgyűlésének második napján.